

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 30. malega srpana 1894.

Štev. 21.

V a b i l o

k

IX. redni veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu v torek dné 7. velikega srpana 1894. leta.

Vspored:

- I. Sveta maša ob 1/2 11. uri dopoldne v frančiškanski cerkvi.
  - II. Zborovanje ob 1/2 12. uri v „Národnem domu“.
1. Prvomestnikov nagovor.
  2. Tajnikovo poročilo.
  3. Blagajnikovo poročilo.
  4. Nadzorništva poročilo.
  5. Volitev ene tretjine odbornikov.
- Po pravilih izstopijo naslednji udje družbinega vodstva: 1. Matej Močnik, 2. Ivan Murnik, 3. dr. Josip Vošnjak, 4. Andrej Zamejic.
6. Volitev nadzorništva (5 članov).
  7. Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dné 24. mal. srpana 1894.

Prvomestnik: **Tomo Zupan.** Podpredsednik: **Luka Svetec.**

Pristavek. Častite dame in gospode, ki se mislijo IX. glavne skupščine udeležiti, se najuljudneje prosijo, naj blagoizvolijo to vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani takoj naznaniti, da more v slučaju zadostnega števila udeležencev pravočasno preskrbeti poseben vlak iz Ljubljane.

Slovenci in volitve na nemškem Koroškem.

Našim bralcem je znano, da bodo naši nemški sosedje dné 28. vel. srpana poklicani, da volijo dva nova državna poslanca. Nischelwitzer, ki je zastopal volilni okraj Špital-St. Mohor, je namreč umrl; Vid Prettner pa, ki je zastopal kmetске občine v glavarstvih Št. Vid in Wolfsberg, je poslanstvo odložil. Prvi je bil član združene levice (liberalcev), drugi se je pa držal nemško-národne stranke, katero vodi dr. Steinwender. V teh dveh volilnih okrajih je pa tudi nekaj Slovencev. V Št. Mohorskem okraju so 4 slovenske občine s 13 volilnimi možmi, namreč Brdo voli 4 može, Šteben na Zili 5, Goriče 2 in Blače 2. Vprašanje je zdaj, ali naj se Slovenci volitve udeležijo in kako? Na vsak način se moramo volitve udeležiti, da pomagamo k volitvi dobrega poslanca in zabranimo izvolitev slabega. Lastnega, slovenskega kandidata postaviti nam Slovincem ne kaže, ker nas je v imenovanih dveh volilnih okrajih premalo. Podpirati moramo torej tisto nemško stranko, ki je najboljša in za nas najbolj pravična. Med Nemci so (brez socialistov) tri stranke: liberalna, národna in krščanska. Liberalna stranka je pa prišla že tako ob veljavo in zaupanje, da si v gornje-koroškem okraju še kandidata postaviti ne upa; pa tudi v okraju Št. Vid-Wolfsberg bo njen kandidat, če ga postavi, le malo glasov vjel. Nasproti stali si bote toraj le dve stranki: nemško-národna in krščanska. S katero bomo Slovenci potegnili? Z nemškimi národnjaki prvič že zato ne moremo hoditi, ker nas oni sami odbijajo od sebe. Liberalci (nemški) so Slovence še k sebi vabili, jih za nos vodili in jim sladke obljube delali. Nemški národnjaki so pa bolj odkriti; oni očitno pravijo, da hočejo skrbeti samo za Nemce, za nemški národ, Slovincem pa nasproti delati. Njih kandidati so toliko pošteni, ker Slovencev ne ljubijo, da se jim tudi ne ponujajo in jih ne prosijo za njih glasove. Ako nas torej ne marajo, kaj se jim bomo ponujali? To bi bilo nečastno in grdo za nas!

Drugič pa z nemškimi národnjaki ne moremo voliti, ker smo mi Slovenci verni kristjani, oni so

pa liberalci, to je, oni ne marajo za cerkev in duhovščino in za krščanska načela. Njih misli so le na ta svet obrnjene, na nemško mogočnost in veličastje, da bi le oni kraljevali nad drugimi národi, za večno življenje pa se le malo kaj zmenijo. V tem oziru se le malo ali nič ne ločijo od liberalcev. Edini razložek je ta, da so liberalci zvezani z judovskimi bogataši, ker njih pomoč potrebujejo, národnjaki pa so Judom več ali manj sovražni, ker vidijo, da Judi nemškemu národu škodo delajo. Pri shodu v Št. Salvatorju je dr. Lemiš, pristaš nemško-národne stranke, rekel: „Mi moramo gledati, da bo naš nemški kmet spet premožen, potem bomo kmalu pohrustali Poljake, Čehe, Slovence in Jude“. Torej samo nemškim kmetom želijo dobro, Slovence hočejo pa pohrustati (fertig werden)! Namere nemško-národne stranke smo torej na kratko razjasnili. Kakšna je pa nemška krščanska ali katoliška stranka? Ona hoče ravno to, kakor mi. Ona ne pravi, da se mora skrbeti samo za Nemce, ampak pravi, da je treba skrbeti za celo avstrijsko državo in za vse národe, ki v njej prebivajo; za vse kmete in obrtnike, ne samo za nemške. Ona hoče krščansko pravico in ravnopravnost za vse. Ona se poganja za krščanske šole in krščanske postave. To je prava stranka, to moramo Slovenci podpirati! Na gornjem Koroškem je postavila za svojega kandidata poštenega in modrega kmeta, ki se piše Peitler. Kdor je tega moža videl, vsak pravi, da ga ni med kmeti, ki bi bil tako pripraven za poslanca. Mož je veliko skusil in veliko bral ter ima prebrisano glavo, torej več vé, ko navadni kmetje; zraven tega je pa pobožen in veren kristjan. Koga bodo nemški národnjaki na zadnjo uro za kandidata postavili, to se še ne vé, kajti kandidatov vse mrgoli. Na shodu v Möllbrücken so sicer g. Winklerja, sodnijskega uradnika v Celovcu, postavili za kandidata, toda mnogi volilci, ki niso bili na shodu, nočejo o Winklerju nič vedeti in pravijo, da jim shod v Möllbrücken ni imel pravice kandidata usiliti. Če pa vendar Winkler ostane kandidat nemško-národne stranke, podamo slovenskim volilem sledeče v premislek: Winkler je pošten mož, dober človek, vesten uradnik; toda kot uradnik ima usta vendar več ali menj zavezana, on ne more tako odkrito govoriti, kakor kateri drugi, ki ni v cesarski službi. Winkler je še mlad in si gotovo želi, da bi z leti na višjo stopinjo prišel. Če pa kot poslanec vlado razžalji, ga ne bo postavila na višje mesto; torej Winklerju nobeden ne bo smel zameriti, če bo kot poslanec le bolj po prstih hodil, da vlade ne ujezi. Že zavolj tega naj bi slovenski volilni možje oddali svoje glasove za Peitlerja, ki je neodvisen mož. Največ pa zavolj tega, ker je Peitler zvest kristjan in Slovincem pravičen, Winkler je pa po tistem liberalnem kopitu, kakor so drugi mestni gospodje; kot pristaš nemško-národne stranke pa mora Slovincem sovražen biti, kajti glavni namen in glavno opravilo te stranke je, kakor sama pravi, vojska zoper Slované! Človek bi mislil, da se je po tem, kar smo rekli, slovenskemu volilecu pač lahko odločiti, na katero stran naj se nagne. Temu pa ni tako. Med slovenskimi kmeti je še veliko nevednih siromakov, ki vsakemu potepu verujejo, kar jim pri žganju prerokuje in laže. Če prav liberalci svojega kandidata nemajo, bodo pa za nemško-národnega jezike brusili in naše kmete begali. Prosimo torej naše rodoljube, naj ne prenehajo v poučevanju ljudstva gledé političnih vprašanj.

Kar se tiče spodnjega volilnega okraja, tu pride v poštev samo občina Dravograd, ktere okolica voli 4 volilne može za volitev v Wolfsbergu, med tem ko trg z mestí voli. Tukaj imamo skušene voditelje, ki bodo že skrbeli, da se volitev dobro izvrši.

Za Nischelwitzerjem je pa prazen tudi en sedež v deželnem zboru. Tukaj pa volijo skupaj: nemški sodnijski okraj Koče, slovenski sodnijski okraj Podklošter in mešana sodnijska okraja Št. Mohor in Trbiž. Tukaj je zmaga mogoča, ako nemški in slovenski konservativci složno volijo. Zadnjič smo za ta volilni okraj postavili enega nemškega in

enega slovenskega kandidata; toda nekteri Slovenci so se izneverili, in tako smo propadli. Ker je zdaj le en sedež prazen, podpirajmo Slovenci nemško-katoliškega kandidata. Pri bodoči volitvi bota pa spet dva poslanca voljena za ta okraj in med tema mora biti eden Slovenec. Torej pozor! volilci, kmalu vam bo treba pokazati, da ste že politično zreli in da poznate svoje državljanske in verske dolžnosti ter da se nikogar ne ustrašite, kjer se gre za pravico.

Novi program katoliških socialistov na Francoskem

se je razglasil v listu „Association catholique“ ter ima sledečo vsebino:

1. Preiskávali smo in spoznali, da se je vsled tega, ker so se razvezale socijalne vezi, krščanska pravičnost iz človeške družbe pregnala in da je krščanska ljubezen svojo moč zgubila. To prikazen pripisujemo krivim naukom prekucije; tako pravijo tudi sv. Oče papež. Sv. Oče nas opominjajo, naj v združni vezi iščemo pomočkov, da delavcem pridobimo pravično plačo in človeka vredno življenje. Temelj novega reda mora biti to, da se človeška družba zopet uredi po stanovskih zadrugah. Treba pa je urediti vse stanove, ker je treba spoštovati vseh pravice, in je le tako mogoče, napraviti pravičen red. Med tem pa, ko težimo po tej glavni nameri, moramo skušati, da začasno prej ko mogoče, čeravno le bolj površno zaelimo najbolj skeleče rane, kakor so: javna brezbožnost, uničevanje rodbinskega življenja in nezasluzena revščina med delavnimi stanovi.

2. Ponovitev krščanskega življenja je potrebna, zato se cerkev pri njenem poučevanju in delovanju ne sme ovirati.

3. Zastran rodbine (družine) se bomo potegovali za to, da zakon nerazvezljiv ostane; branili bomo domače ognjišče in pravice rodbinskega očeta.

4. Gledé družbinskega življenja se bomo poganjali za ustanovo stanovskih zadrug, kjer jih še ni.

5. Stanovskim zadrugam priznali bomo sledeče pravice: a) lastninsko pravico, v kolikor je to za dotični stan potrebno; b) razsojevalno pravico med združniki v stanovskih zadevah; c) pravico zastopanja združnikov pred javnimi oblastnjami. Korporativnim zadrugam, ki obsegajo vse ude svojega stanú (podjetnike in delavce, posestnike in najemnike), priznamo še sledeče pravice: d) ustanovo mirovnihi sodišč za preprečenje in poravnanje preprirov med zadrugarji; e) izdelovanje stanovskih postav, ki se potem v potrjenje predložijo skupščini celega stanú v deželi in javni oblasti.

6. Obrtnim zadrugam mora država dati sledeče pravice: a) brambo žensk in otrok pred predolgim in pretežavnim delom; b) določitev, koliko ur na dan naj se dela; c) prepoved nedeljskega dela.

7. Kmetijske zadruge naj skrbijo za skupno pridelovanje in prodajanje pridelkov ter za skupni nakup obšepotrebnihi stvari, za ustanovo zavarovalnic in posojilnic na podlagi medsebojne vzajemnosti. Tudi se morajo ustanoviti zavodi za reveže.

8. Zadruge morajo delavcu odkazati tako plačo, da zamore preživiti svojo rodbino in da mu še toliko ostane, da zamore uplačevati v pomožne blagajnice za nesreče, bolezen in starost.

9. Zadruge se bodo pa le potem obdržale, ako jih bo država branila pred tujo konkurenco, in ako se delo in kredit uredita z mednárodnó pogodbo.

10. Vse gospodarske novotarije ne bodo nič pomagale, ako se ne bo ob enem pričela odločna vojska zoper oderuštvo. Odrtija je goljufija, ker oderuh hoče brez dela in še pod varstvom postav to v last dobiti, kar je kdo drugi s teškim delom pridobil. Oderuštvo se kaže v različnih oblikah. Zoper oderuhe bomo poklicali na pomoč: a) sv. cerkev, ki jih je vedno obsojala, tako še le nedavno iz ust sv. Očeta v okrožnici o delavskem vprašanju; b) postavo, ki že zdaj oderuhom s kaznimi preti; c) javne oblasti, ki nam lahko pomagajo s primernimi ukazi in odredbami; d) javno

mnenje, ki naj oderuha z zaničevanjem kaznuje in ga iz krščanske družbe prežene.

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Vesela družba pri Majerču v Št. Lenartu pri 7 studencih 4 krome 40 bel.; Mat. Ulbing v Št. Lenartu pri 7 studencih 1 krono; Pri slavlju imendana č. g. župnika J. Vidovica na Radišah zbrani rodoljubi, 3 krome; Andrej Oražem v Briksenu 2 kroni. Skupaj 10 kron 40 bel. Lepa hvala vsem darovalcem! Živelji nasledniki!

Iz Vrbe. (Shod v Žopračah.) Malo-ne četrto stoletja je že od tega, odkar je bil v prijaznih Žopračah slovenski tabor. Takrat, dné 18. kimovca 1870. l., zbralo se je tú do 10.000 Slovencev od vseh strani koroške dežele, poslušat navdušene govore spretnih govornikov dr. V. Zarnika, Majarja, Mudna, Noliya, Poznika. Minulo nedeljo dné 22. mal. srpana bil je ob krasnem vremenu v Žopračah zopet lep slovenski shod, kterege je napravila podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico. Prostor je bil lep okinčan s cesarskimi, slovenskimi in koroškimi zastavami ter s podobami. Mogočno streljanje je pozdravljalo dohajajoče zborovalce. Prišlo je na shod kakih 300 kmetov, nekteri celo iz daljših krajev. Kot vladni zastopnik je prišel g. okr. komisar pl. Lazarini. Zborovanje je otvoril podružnični načelnik g. Rutar z Dolinčič in z jednatimi besedami pozdravil vse navzoče. Slavnostni govornik se je spominjal tabora, ki se je pred leti tú vršil, pojasnil, zakaj smo se zopet na shod zbrali in zakaj se potegujemo za slovenske šole. Opominjal je navzoče, naj ostanejo trdni in neupognjeni v borbi za slovensko šolo in slovenske pravice. Reči moramo, da nam je vrli slavnostni govornik govoril vsem iz srca. Izvrstno je v lahko umevni besedi razlagal pomen družbe, govoril prepričevalno in navdušeno o verski in narodni šoli ter pokazal, da zna govoriti iz srca do srca. Od moža imamo veliko pričakovati, zatorej ga želimo slišati še večkrat govoriti na teh za nas tako pomembnih in potrebnih shodih. Slava mu! Gosp. pristav kmetijske šole na Grmu V. Rohrman je imel jako poučen in izvrsten govor o živinskih boleznih. Poudarjal je, kaj je našim gospodarjem v sedanjih hudih časih v obče treba, da premagajo velike težave pri kmetijstvu. Priporočal jim je zlasti varčnost, zmernost in vedno večje zboljšanje kmetijstva, posebno sadje- in živinoreje. Potem je govoril o živinskih boleznih in opozarjal kmete, kaj naj storijo, da obvarujejo živino bolezni. Posebno je učil, kako je treba ravnati, ko se goved napenja in pri klanji (koliki) konj. Pazljivo so navzoči kmetje poslušali na izvrstne nauke spretnega g. govornika in gotovo bodo jim njegove besede veliko koristile. Zatem je nastopil izvrstni naš ljudski govornik g. F. Kandut, ki je v imenu tajnika poročal o delovanju podružnice v minulemu letu in obširneje ter navdušeno govoril o namenu Ciril-Metodove družbe in njenih podružnic. Pojasnil je jako dobro tudi našo borbo za slovensko šolo. Ker je govornik svoj govor zabelil z mnogimi šaljivimi dovtipi, obudil je mnogo veselosti in priznanja. — Dosedanji odbor se je na novo potrdil in zbor zaključil z gromovitimi „Živio“-klici presvitlemu cesarju, na kar so došli vrli pevci „Gorotan“-a zapeli cesarsko pesem. Za družbine namene se je nabrala prav lepa svotica. Pri živahni prosti zabavi spregovorilo se je več resnih in šaljivih napitnic posebno po g. Kandutu. Odlikoval se je tudi „Gorotan“ s prepevanjem lepih slovenskih pesmij. — Škoda, da na shod ni bilo mogočnega g. Oštinjaka z Dola, da bi bil videl veliko navdušenje slovenskih naših kmetov, ki so pokazali, da so in ostanejo vrli Slovenci. Potem bi spoznal morda tudi on, za kaj se navdušujejo naši kmetje in kaj hočejo, in da je predrzno početje, če se upa g. Oštinjak govoriti v Beljaku v imenu „Slovencev“ na „bauerntagu“ brez — „pavrov“.

Iz Beljaške okolice. Po vseh gorah in hribih slovenske naše okolice so goreli na večer pred praznikom svetih bratov Cirila in Metoda velikanski kresi. Okoli kresov pa so vrli naši slovenski fantje prepevali lepe slovenske pesmi, zažigali rakete, streljali s topiči, da je njih glas odmeval od gore do gore in se razlegal daleč po dolinah. — Veselje, rekel bi neko vzvišeno, sveto veselje je napolnjevalo ta večer srca vsem poštenim Slovencem in Slovencem, strah in jeza pa sta obhajala odpadnike in nasprotnike, ki se tolažijo, trdč, da so ti kresovi le sveče, ki se prižigajo umirajočim Slovencem. Toda navdušenost in zavednost, ki postaja od leta do leta večja med našimi Slovenci in Slovenkami, nam je porok, da bo narod slovenski še živel na Koroškem, ko že davno ne bodo več trave tlačili njegovi sedanji zatiralci. — Najlepši, pa tudi z največjo težavo napravljeni je bil kres na Jepi. Svetil je daleč okoli, kakor velikanska zvezda. — In zares ti kresovi so nam Slovencem rešilne zvezde, ki nam povzdigujejo srca proti nebesom, nas navdajajo z ljubeznijo do krasne naše domovine in vzbujajo v nas upanje na lepšo bodočnost. Na praznik svetega Cirila in Metoda pa so hiteli pobožni Slovenci in Slovenke v cerkve, po kterih se je ta dan po vsej naši okolici služila sveta maša na čast svetima bratoma in za vse ude preimenitne družbe sv. Cirila in Metoda. Vroče molitve, ki so pri tej priložnosti puhtele proti nebesom, pa bode Vsemogočni gotovo uslišal na priprošnjo svetih naših zaščitnikov (patronov) Cirila in Metoda.

Od Zile. („Stari časi.“ — „Bauernbund.“ — Nemške marke.) Tu pri nas je še precej miren svet — kar nas je Slovencev, nemčurje pa je pokanje topičev na predvečer sv. Cirila in Metoda tako razburilo, da so se kar zatekli k ljubi „Urški“ pomoči iskat in prosit, da bi Bog dal zopet tiste „stare dobre čase“, ko se je še Slovenec klanjal do tal vsaki nemški suknji. Pa, ljuba tetka: „fuiumus Troes!“ — Tistih lepih časov tudi ljubi naš prijatelj Oraš ne bode doživel več, če tudi kliče „previdnost“ na pomoč, da bi odgnala ne ljube mu rojake. No to „previdnost“ bi pa radi poznali. Škoda da gospod Oraš sam priznava, da „je tudi rojen Slovenec“. Nam to prav nič ni po volji, če se naš „ljubi rojak“ tako osmeši pred svetom. In osmešila se je liberalna gospóda na tem „bauerntagu“, da se bolj ni mogla! Čujmo! Poslanec Ghon je v državnem zboru član „nemške levice“ in glasuje seveda tudi z nemško-liberalno stranko. Na „bauerntagu“ poročal je o svojem delovanju in tam o vseh zakonih, za ktere je glasovala nemška levica, povedal, da za kmeta nič niso kaj prida. In za te zakone glasoval je tudi gospod Ghon! In to si upa sam povedati in „bauernbunarji“ mu ploskajo! No ti ljudje so presneto — čudni patroni! Kar se je pa govorilo o pomoči za kmeta, to ni vzrastlo na liberalnem, — ampak na krščansko-socijalnem polju. Blamaža liberalcev je torej — velikanska! Še nekaj. „Deutsche Zeitung“ poroča, da bode podarilo „nemško in avstrijsko planinsko društvo“ koroški deželni vladi za neko cesto 500 mark. No, na Koroškem vemo sicer, da se delijo iz Celovca razni petdesetaki nemškega šulferajna, da pa c. kr. vlada sprejema kar javno iz „rajha“ 500 borih mark — to je sramota, vredna novega spomenika!

Iz Kotmare vesi. (Kresovi.) Veličasten je bil razgled na predvečer sv. Cirila in Metoda dné 4. mal. srpana, ko so Slovenci zanetili mnogoštevilno kresov po vseh gorah in dolinah v čast slov. blagovestnikov. Proti nebu švigajoče rakete in gromki glas topičev pa je oznanjeval našim nasprotnikom, da nas Slovence na Koroškem še ne bodo tako kmalu pregnali iz naše nam domače zemlje. Tudi v naši občini so zanetili blizo dvajset kresov in na sedmih krajih s topiči streljali, da se je razlegalo in odmevalo okrog po tihí noči. Slovanska brata pa prosita, da vsi Slovenci ostanejo zvesti sveti veri in milemu svojemu materemu jeziku.

Iz Št. Štebna pri Bekštanju. Ob 9. uri 4. t. m. je zagrmel prvi topič in uzplamtel lepi kres na griču blizu naše vasi, kakor v znamenje celej okolici. Zaporedoma so se užgali po drugih gričih in vrhovih Karavank v znamenje, da Slovenci tukaj še živimo in še zmirom na straži stojimo, kakor nekda pred Turčinom. Turk ni zamogel vseh Slovencev pozobati, tudi nemške vrane nas ne bodo znosile v prusovsko gnezdno svojim mladičem. Veselje je bilo gledati toliko lepih kresov, streljali so blizu do polnoči in milo petje naših domačih pevcev se je razlegalo po dolini. — Obžalovanja je vredno, da Slovenci svojim rojakom tako malo zaupajo. Pri vsakej priložnosti, kedar gre za kak boljši zaslužek, se rajši do tujcev obračajo in dajo delo raji kakemu nemškemu širokoustnežu, mu celo polovico več plačajo, kakor bi v resnici delo stalo, in z denarjem, ki je med slovenskim ljudstvom nabran, se potem tujci košatijo. Tako delajo možje, ki se za narodnjake štejejo, kakor bi Slovenci ne bili zmožni, kaj izvršiti.

Iz Tolstega Vrha. (Občinska volitev.) Ko se je na občinski plošči naznanilo, da bode dné 10. mal. srpana volitev za novi odbor, začelo se je na obeh strankah živahno gibanje in pripravljali so se marljivo na volilni boj. Slišalo se je iz liberalnega tabora, da bodo nas konservativce vrgli. Pa hvala Bogu, sreča ni bila z njimi. Narodni kmetje so eden drugemu k pogumu spodbujali in nagovarjali, in kmetje so res v obilnem številu k volitvi prihajali in so trdno, kakor skala tam na visokem bregu stali in se niso dali oplasiti od liberalcev, ki so jih hudo napadali s svojimi govori; in tako je bilo mogoče, da je bila sreča z nami in da smo mi veselo zmagali. In sicer v III. razredu z 42 glasi proti 13 glasom, torej so vsi štirje naši; v drugem razredu z 22 proti 9 glasom; torej zopet vsi štirje naši, in v prvem razredu so vsled velikega in hudega pritiska liberalci dobili enako število in sicer 10 glasov; torej sta bila voljena naših 2, in 2 nasprotna, torej ima konservativna stranka 10 odbornikov in liberalna 2. Slava vrlim volilcem!

Iz Ljubljane. (Družba sv. Cirila in Metoda) je imela 13. t. m. ob 1/2 3. uri popoldne svojo 77. vodstveno sejo, ktere so se udeležili: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karol pl. Bleiweis, Ant. Koblar, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik), And. Zamejic, Ant. Žlogar (tajnik) in od nadzornišstva: Oroslav Dolenc, Francišek Povšé, dr. Iv. Svetina in Ivan Vrhovnik. Gledé knjig, ktere je volil pokojni sodnik Škofic družbi, se je sklenilo, da naj se polagoma prodajo po primerni ceni. Zapisnik teh knjig ima sedaj deželni arhivar Koblar; kdor želi kaj kupiti, oglasi naj se pri njem. — Blagajnik je izkazal 7447 gld. dohodkov in 7704 gld. troškov, primanjklej torej znaša 257 gld. — Tudi se je v tej seji definitivno sklenilo, da bo letošnja glavna skupščina v torek, dné 7. velikega srpana, v Novem mestu. Odhod iz Ljubljane je določen na 6⁰⁷ uro zjutraj z navadnim vlakom, za nazaj pa se bode najel, če bo le mogoče, poseben vlak. — Ko se rešijo nektere prošnje in pripoznajo remuneracije, zaključí prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

Iz Ljubljane. (Družba sv. Cirila in Metoda) je od 25. vel. travna do 28. rožnika prejela te-le darove: Prvomestnik moške podružnice v Starem Trgu pri Loži, g. Fr. Peče, je podaril velik zavoj knjig; prerोजना Mariborska podružnica nam je poslala 205 gld. in sicer 100 gld. pokroviteljine g. veleposestnika in zdravnika Tel. Ferik in 105 gld. udnine in darov; večje svóte so darovali: pred. g. kanonik dr. Ivan Križanič 12 gld., g. dr. Jernej Glančnik 10 gld., pred. g. zlatomašnik Jožef Mursič v Gradcu in dva neimenovana narodnjaka po 5 gld., rajni pred. g. stolni dekan Fr. Kosar, pred. g. kanonik L. Herg, pred. g. semeniški ravnatelj K. Hribovšek, č. gg. kateheta Jožef Žagajšek in Jak. Kavčič, g. B. Jentl po 2 gld. itd.; slavno udrništvo „Slovenskega Naroda“ je poslalo devetnajsto zbirko kroninih darov v znesku 135 gld. 15 kr.; za višje vzore vedno vzgledno delavne „Litijске in Šmartinske Slovence“ so nas razveselile s pokroviteljino v znesku 100 gld., peta zastopnica jim bode gđ. učiteljica Kristina Demšarjeva; rajni svečar in posestnik v Ljubljani, g. Josip Bernard, je družbi volil 100 gld. Po več. g. župniku K. Miklavčiču so darovali: več. g. A. Petek, župnik pri sv. Križu pri Litiji, in več. g. Ign. Salehar, župnik v Dolih, po 10 gld.; č. g. kaplan Alojzij Kreiner, č. g. kaplan Fr. Juvan, g. nadučitelj Janko Jeglič, g. nadučitelj J. Perko in gđ. učiteljica Amal Tome po 1 gld.; g. Zalika Miklavčič 10 gld.; drugi domoljubi 1 gld. 80 kr.; skupaj 36 gld. 80 kr. Dalje so nam še naklonili: sl. hranilnica in posojilnica v Velikovecu za 1894. l. 30 gld.; sl. Ormoška posojilnica za 1894. l. 15 gld.; sl. upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru 25 kron, ki so jih zložili č. gg. duhovniki, zbrani pri dekanjski konferenciji v Kozjem; več. g. Fr. Mihal, župnik v Št. Lipši pri Dobrlivesi, 23 kron, nabranih pri umeščenju več. g. župnika Stefana Bayer; č. gg. duhovniki Tinjske dekanije in gostje iz sosednje dekanije, zbrani 18. t. m. na konferenci v Grabštanju 20 kron 40 vin.; več. Ptujski gospodje po č. g. kaplanu A. Plačnik 20 kron; g. J. Stritar, profesor na Dunaju, 10 gld.; sl. „Obrotno pomožno društvo“ v Ljubljani vsakoletni dar 10 gld.; več. g. J. Černok, župnik v Vuhredu in denarničar tamošnje podružnice, poleg doposlane udnine še 7 gld. 62 kr., nabranih v nabiralnici g. marenberskega beležnika; g. Fran Jakopič, veletržec in hišni posestnik v Ljubljani, 5 gld.; g. dr. Friderik Ploj, c. kr. podtajnik v finančnem ministerstvu, 2 kroni in g. Franjo Strašek, notar v Loži, 2 kroni. — Za slovensko šolo v Velikovecu smo prejeli 40 zlatih kron z napisom: Neimenovani štiridesetletnik daruje o kresu 1894 štirideset zlatih kron zlasti družbi sv. Cirila in Metoda za Velikovoško šolo. Sl. hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah je darovala za prepotrebno Velikovoško šolo 50 gld., ne 5 gld., kakor se je po tiskovni pomoti poročalo v enem časniku. — Spomin sv. Cirila in Metoda častimo najlepše, če nadaljujemo delo slovenskih apostolov. Zahvaljujoč se letos ob imendani sv. bratov poštvalnim in naklonjenim domorodcem in, ozirajoč se na te današnje darove, zlasti slovenski duhovščini ter priporočujoč se daljni vsestranski naklonjenosti, imamo tolažilno zavest, da vrši naša družba delo blagovestnikov, ker je ohranila že tisuče slovenske dece veri in domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Gradca. (Vojaška uprava za tretji voj) kupuje rž, oves in pšenico za svoja skladišča v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Gorici, Trstu, Pulju in Brucku na M. Natanjujeji pogoji se zvejo pri okrajnih glavarstvih in pri vojaških preskrbovalnih skladiščih (Verpflegsmagazine).

Glasovi nasprotnikov.

Dr. Steinwender

je pri shodu v Št. Mohorju skušal slovenske volilce za svojo stranko pridobiti, zato je bojda rekel, da bo ja tudi slovenskim kmetom prav prišlo, kar bo on pridobil za kmete. Kaj bo neki on pridobil revež s svojimi 12 „jogri“? Do zdaj se je še malo trudil za kmetijski stan, ljubši mu je narodni prepir. Če pa res hoče za kmete kaj storiti, mora pomoči iskati pri konservativcih, Poljakih, Slovenceh in Mladočehih, kajti s svojo stranko, ki šteje menda 12 ali 13 glav, ne more ničesa doseči. Torej ne preveč bahato, gospod profesor!

„Kärntner Nachrichten“

št. 22. se jezijo, ker je „Mir“ pisal, da bo drugo leto še več Ciril-Metodovih kresov, in pravijo, da vse nič ne pomaga: naj so Nemci s Slovenci še tako prijazni, Slovenci vendar ne dajo pokoja. No, tisto svojo nemško-liberalno „prijaznost“ proti Slovencem naj le spravijo v Celovski muzej v spomin za večne čase!

Politični pregled.

Koalicija bo v kratkem primorana, pokazati svojo pravo barvo. Slovenskih volilcev shod v Mozirju se je izrekel, da mora vlada še letos urediti slovenske uzbekovnice na Celjskih latinskih šolah. Ako tega ne stori, potem mora poslanec Vošnjak izstopiti iz koalicije, ali pa poslanstvo odložiti. Nemški listi so veselega upa in pravijo, da se ni bati, da bi si vlada upala spolniti želje Slovencev, dokler jej nemški liberalci služijo kot prva zaslonba. Res do zdaj učno ministerstvo še ničesa ni storilo, kar bi na to kazalo, da misli spolniti svoje obljube zastran Celja in Kranja. Ako bi vlada res skušala, obe zadevi s praznimi obljubami zopet zavleči, da nemških kričalcev ne razdraži, imela bo stvar resne posledice. Ne samo poslanec Vošnjak bo primoran, vladi hrbet obrniti, ampak celo slovensko ljudstvo bo zgubilo zaupanje do koalicije in sedanje vlade, torej tudi drugim slovenskim poslancem ne bo dalje mogoče, ostati v Hohenwartovem klubu, in Hohenwartu samemu bo stališče močno omajano. Mnogim kratkovidnim nemškim liberalcem bi sicer še prav bilo, da se vsi slovenski poslanci od večine ločijo, ker bi rajši Slovence zatirali, kakor pa se na njih želje ozirali. Stvar ima pa drugačno lice, kakor si ti ljudje domišljujejo. Za večino jim sicer ni treba pičlega števila slovenskih poslancev. Toda v načelnem oziru bi bil to hud udarec za koalicijo, ako bi se očitno pokazalo, da ona ni to, kar sama o sebi pravi, namreč zveza zmernih strank, ampak da je zveržena le v korist liberalnih Nemcev. To bi bila voda na mladočeški mlin, in vlada bi Mladočehom z ničemer ne mogla bolj ustreči, kakor s tem, da pahne Slovence od sebe. Koalicija postane potem gola nemško-poljska zveza. Malorusom (Rusinom) bo potem težko ostati pri tej zvezi, ker si bodo morali sami sebi očitati, da podpirajo zvezo, ki je naperjena zoper Slovence; češki plemenitashi bodo morali istotako sprevideti, da so postali odkriti sovražniki Slovanov; nemškim konservativcem pa bo vest očitala, da so brez uzroka zatajili načelo ravnopravnosti, ki obsega en del njih programa. Pod takim ugledom zgubi koalicija vso veljavo in se bo šela le za novo izdajo nemško-liberalnega gospodstva; konservativci se bodo kmalu čutili pri koaliciji za peto kolo, Poljake bo pa tudi sram, da morajo liberalcem na ljubo zatajiti Slovence in svoje rojake v Šleziji. Javno menje vseh pravičnih mož se bo izreкло, da koalicija nema pravice do obstanka, njeni deli bodo moralno poparjeni, in s tem so dani vsi pogoji, da ta nenaravna zveza kmalu razpade. — Mladočeški poslanci so imeli nedavno shod, da bi svojo stranko nekako bolje uredili. Čutijo že nekoliko svojo nezmožnost, vendar na shodu tega niso hoteli priznati in so po svoji navadi odrihali po Staročehih in katoliški stranki med Čehi, v ktereji vidijo le nesrečo za narod. (!) Samo v tem so se poboljšali, da se hočejo zanaprej ob ugodnih prilikah zvezati tudi z drugimi strankami, ako jim bo kazalo. — „Südsteierische Post“ poroča, da se bodo slovenski poslanci v štajerskem deželnem zboru v prihodnjem zasedanju začeli potegovati za nekoliko samoupravo spodnje (slovenske) Štajerske. Tirjali bodo razdelitev deželnega šolskega sveta v nemški in slovenski odsek; oddelek namestništva v Mariboru; glasovanje po narodnih kurijah in dva deželna odbornika za Slovence. Čujejo se tudi glasovi za razdelitev kmetijske družbe štajerske. Veliko upanja ni, da bi tako hitro kaj dosegli, vendar ne škoduje, da naše želje odločno podarjamo; pri ugodnejših razmerah se nam zna potem vendar ena ali druga želja izpolniti. — Novo tiskovno postavo so svitli cesar potrdili. Časnikom zdaj ne bo več treba kaveje. — Laška vojska v Afriki se je polastila mesta Kasale. Lahki se tega veselje; toda vojskovanje v Afriških puštinjah jih stane tudi lepe denarje. Dolgov imajo pa itak že preveč, namreč 13.000 milijonov lir! — Tisti Lega, ki je streljal na ministra Krispija, je bil obsojen na 20letno ječo. — Bolgarija se približuje Rusiji, ker je Koburžan spoznal, da nema trdnih tal pod seboj, dokler mu Rusija nasprotuje. Ni pa še gotovo, da se mu posreči, pridobiti si naklonjenost carovo. — Govori se, da pojde nadvojvoda Franc Ferdinand jeseni v Rusijo. To bi bilo dobro znamenje za boljše razmere med Avstrijo in Rusijo.

Gospodarske stvari.

Slovenske posojilnice na Koroškem leta 1893.

(Za „Mir“ sestavil Rastislav.)

Če je še kdo dvomil o koristi in velikem pomenu slovenskih posojilnic za naše milo ljudstvo, morali so ga poučiti silni napadi nasprotnikov in njihovih časnikov na naše, sicer še mlade, pa čvrste denarne zavode, da so le-ti za nas prevažni in za

naš narodni obstanek neobhodno potrebni, — prave narodne postojanke!

Nemški liberalni listi dokaj radi naskakujejo naše posojilnice in grde ter z znanimi nemškimi psovkami napadajo vrle domoljube, ki jih z mnogim trudom ustanovljajo in spretno vodijo. Ravno isti listi črez vse pretege hvalijo nemške posojilnice in tudi take, ki so sicer na Slovenskem, pri kterih pa imajo prvo besedo nemškutarji. Merijo zato z dvojno mero, dobro vedoč, kako važni so za ljudstvo domači denarni zavodi. In ravno liberalci svojo moč v denarnem oziru znajo predobro izkoristiti ob času raznih volitev. Ravno zato se toliko bojijo in samega strahu prekrizavajo pred slovenskimi posojilnicami, kakor se je zgodilo lansko leto, ko je „Mir“ poročal (št. 33. in 34.) o tako sijajnem napredku. No, nemčurji se imajo za prebrisane, a morajo že dovoliti, da tudi mi še včasih zademo pravo, kakor smo jo zadelo ravno s slovenskimi posojilnicami. Mislijo nas spraviti v popolno denarno (gmotno) odvisnost od nemških velikašev, da bi nas tako vpregli pred nemčurski voz! Pa ne boš, Jaka! Slovenci ustanovili smo si po vseh slovenskih krajih domače slovenske posojilnice in tudi Korošci nismo zaostali za drugimi rojaki; prav čvrsto smo stopili na plan in letos šteje mo že osemnajst slovenskih posojilnic na Koroškem! Pač častno, lepo število! Da smo ga dosegli in da naše posojilnice tako čvrsto napredujejo in toliko dobrega storijo, zato gré hvala marljivim in toliko požrtovalnim našim domoljubom, ki večinoma brezplačno opravljajo mnoge posojilnične posle.

Čast in hvala jim zato! Zavest, da so s tem neizmerno mnogo koristili narodu in mu pripomogli do večje samostalnosti, bodi jim zaslužno plačilo za mnogi trud.

„Mir“ je že zadnja leta poročal o lepem napredku naših posojilnic. Hvala Bogu; tudi letos s ponosom moremo poročati o takem napredku, ki kaže, kako so se domače posojilnice že čvrsto vkoreninile in kako lepo rastejo na slovenskih tléh. Ljudstvo se spoznalo njih veliko vrednost in korist in ker so v zanesljivih rokah, zato jim zaupa in v njih nalaga, kar si je prihranilo ter pri njih išče pomoči, kedar je potrebuje.

Napredek sicer ni povsod enak in gledé skupnega denarnega prometa so nekatere celó precej nazadovale, a v obče moramo vendar le zaznamovati jako lep skupen napredek, ker vse skupne številke so letos zopet znatno višje, kakor lani. Kar so nekatere posojilnice nazadovale, za to so pa druge tem lepše napredovale. Evo vam natančnega pregleda!

I. Število udov. — Deleži.

Število	K r a j	Uprav. leto	Število udov			Vplačani deleži		
			leta	leta	+ več	leta	leta	več
			1892	1893	manj	1892	1893	gld.
1	Bekštanj . . .	8	327	332	+ 5	4.440	4.490	50
2	Čelovec . . .	5	222	262	+ 40	3.142	3.592	450
3	Črna . . .	3	84	134	+ 50	537	579	42
4	Djekše . . .	5	152	165	+ 4	1.540	1.570	30
5	Glinje . . .	5	207	253	+ 28	629	684	55
6	Prevalje . . .	2	109	188	+ 79	680	1.065	385
7	Sinča ves . . .	4	320	365	+ 45	2.768	3.173	405
8	Sl. Plajberg . . .	8	30	30	—	185	185	—
9	Sp. Dravberg . . .	2	377	426	+ 49	1.218	1.296	78
10	Suha . . .	6	53	89	+ 36	314	377	63
11	Št. Jakob . . .	21	1443	1440	— 3	88.109	91.034	2.925
12	Št. Janž . . .	2	68	122	+ 54	280	359	79
13	Št. Lenart . . .	1	—	62	+ 62	—	558	558
14	Šmihel . . .	5	334	401	+ 67	2.368	2.578	210
15	Tinje . . .	4	83	97	+ 14	549	599	50
16	Velikovec . . .	3	227	263	+ 36	2.270	2.630	360
17	Zilj. Bistrica . . .	2	22	51	+ 29	360	670	310
	Vkup . . .		4058	4653	+ 595	109.389	115.439	6.050

Lani objavljeni pregled je obsegal 16 posojilnic; letošnjemu je pristopila Št. Lenartska pri sedmih studencih, ki je začela poslovati dne 1. prosinca 1893. leta. Letos pa šteje mo že osemnajst slovenskih posojilnic na Koroškem, kajti dne 11. svečana 1894. l. otvorila se je v Klečah blizu Beljaka nova slovenska posojilnica, ki je imela že v prvih mesecih svojega obstanka dokaj povoljne uspehe, kateri so tem pomenljivejši, ker leži ta posojilnica prav blizu nemške meje.

Najstarejša in tudi najmočnejša posojilnica je Št. Jakobska, ki jako čvrsto deluje že 21 let. Vse druge so veliko mlajše, in tudi Bekštanjska in Slov. Plajberska delujeta še le 8 let.

Število udov je poskočilo lani od 4058 na 4653, t. j. za 595 več. Prejšnje leto je bilo napredovalo za 830. Prej je bilo udov: 1885. leta 960; 1889. l. 2024; 1890. leta 2553; 1891. l. 3228. Torej prav dovoljen napredek.

Vplačani deleži so prava in stalna obrtna glavica (Verkehrskapital) in zato jako važni za vsak denarni zavod. — To število je lani povsod, pri nekterih posojilnicah celó prav izdatno napredovalo, in vkupe poskočilo od 109.389 gld. na 115.439 gld., t. j. za 6050 gld. več. Kakšno je razmerje pri posameznih posojilnicah, kaže gornji

pregled. K deležem se je lani pripisalo vkup 6519 goldinarjev dividende.

L. 1885. je bilo vplačanih deležev 57.980 gld.; 1889. l. 76.204 gld.; 1890. l. 83.922 gld.; 1891. l. 96.692 gld.

II. Denarni promet.

Gosp. vodja Ivan Lapajne piše: „Denarni promet je največje število v računskem izkazu sleherne posojilnice. Po tem številu tudi svet presoja navadno trgovske firme. Zato tudi denarni zavodi, ki kupčujejo takorekoč z najdražjim, z najljubšim blagom, veliko veljavo pokladajo na obilico denarnega prometa.“ (III. letopis slovenskih posojilnic 1892.)

Zató nam pa ravno leto za letom naraščajoče število denarnega prometa lepo priča o lepem, pomenljivem napredku naših posojilnic! Sledeči pregled nam kaže, da so imele samo koroške slovenske posojilnice leta 1893. vkupe 1,394.011 gld. denarnega prometa, to je, en milijon tristo štiri in devetdeset tisoč enajst goldinarjev, kakor kaže sledeči pregled:

Štev.	K r a j	Leta 1891.	Leta 1892.	+ več, — manj
		gld.	gld.	
1	Bekštanj . . .	152.296	162.116	+ 9.820
2	Čelovec . . .	68.563	71.515	+ 2.952
3	Črna . . .	32.638	41.371	+ 8.733
4	Djekše . . .	74.804	53.804	— 21.000
5	Glinje . . .	77.975	75.817	— 2.158
6	Prevalje . . .	37.733	68.073	+ 30.350
7	Sinčaves . . .	82.492	57.032	— 25.460
8	Slov. Plajberg . . .	2.786	5.338	+ 2.602
9	Spod. Dravberg . . .	70.644	61.237	— 9.407
10	Suha . . .	20.141	32.385	+ 12.244
11	Št. Jakob . . .	333.971	338.810	+ 4.839
12	Št. Janž . . .	35.346	44.338	+ 8.992
13	Št. Lenart . . .	—	33.732	+ 33.732
14	Šmihel . . .	90.130	99.029	+ 8.899
15	Tinje . . .	10.721	12.985	+ 2.264
16	Velikovec . . .	176.554	207.468	+ 30.914
17	Zilj. Bistrica . . .	18.000	28.961	+ 10.961
	Vkup . . .	1,284.744	1,394.011	+ 109.267

Denarni promet je tedaj napredoval za lepo svoto 109.267 gld., t. j. poskočil od 1,284.744 na 1,394.011 gld. Leta 1892. je iznašal napredek za 293.975 gld., l. 1891. za 279.979 gld.

Dasi so nekatere posojilnice precej nazadovale, dosegel se je tak napredek, ker so druge tem bolj napredovale. Nazadovale pa so štiri posojilnice, najbolj ona v Sinči vesi, namreč kar za 25.460 gld. in na Djekšah za 21.000 gld. Kaj je temu uzrok? Nazadovala je tudi Spod. Dravberška za 9.407 in Glinjska za 2.158 gld. — Da vse posojilnice ne morejo več enako napredovati, pride pač od tega, ker so mnoge dosegle že nekako vrhunec svojega napredka in zato ne morejo več tako rasti, kakor v prvih letih svojega obstanka.

Razven imenovanih so vse druge posojilnice lepo napredovale. Najlepši napredek kažejo Velikoveška (za 30.914 gld.) in Prevaljska (za 30.340 gld.). Njim sledijo posojilnice na Suhi (12.244 gld.), Ziljski Bistrici (10.961 gld.), Št. Janžu (8.992 gld.), Bekštanju (9.820 gld.) itd., kakor kaže gornji pregled. — Iznemadil nas je veliki denarni promet nove posojilnice v Št. Lenartu, ki je kar v prvem letu prekosila več starejših.

Kako lepo so se razvijale koroške posojilnice zadnja leta, kažejo tudi sledeče številke. Imele so denarnega prometa:

Leta 1889. —	536.776 gld.
„ 1890. —	710.790 „
„ 1891. —	990.769 „
„ 1892. —	1,284.754 „
„ 1893. —	1,394.011 „

Vkup 4,917.090 gld.

Torej v 5. letih 4,917.090 gld., ali: štiri milijone, devetstosedemnajsttisoč devetdeset goldinarjev denarnega prometa. S takimi številkami tudi koroški Slovenci z mirno vestjo stopamo pred ohole nasprotnike, govoreč: dokler še premoremo tako veličastnih števil, nas še niste ugonobili! Številke vam jasno pričajo, da tudi koroški Slovenec še živi; še živi in živel bode ter čim glasneje zahteval svoje pravice na političnem kakor narodnogospodarskem polju! (Konec prihodnjic.)

Živinski sejmi meseca vel. srpana.

Dne 2. vel. srpana v Dravogradu (Trajbergu); 4. v Wolfsbergu; 6. v Črni; 13. v Beljaku; 16. v Železni Kapli; 20. v Šmihelu nad Pliberkom; 24. v Labudu; 28. vel. travna v Št. Andražu.

Novičar.

Na Koroškem. Z ozirom na predstoječo državno-zborsko volitev, napravi katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v nedeljo dne 5. vel. srpana t. l. ob 1/2 4. uri popoldne javen shod v gostilni pri Hafnerju v Št. Štefanu v Ziljski dolini. Za občini Brdo in

Goriče se bode napravil poseben volilni shod. Kraj in čas volilnemu shodu se bode naznanil pravočasno po plakatih. Vse zavedne Slovence in volilce uljudno vabimo, da se teh shodov udeležijo v mnogobrojnem številu. — Svitli cesar so potrdili postavo o uravnavi hudournika pri Čajni in postavo o ravnanju Ljubeljskega potoka; ravno tako postavo o ločitvi Št. Petra od Ovberske občine. — V Homelišah je strela ubila troje goved. — V deželni blaznici (norišnici) je bilo lani 400 bolnikov. — Pri sv. Petru pod Celovcem so začele goreti nekatere z žitom naložene kope. Gasilci so ogenj ustavili. — Pošto bodo dobili v Vetrinjah in v Kotmari vesi. V Vetrinje se prihodnje leto napelje tudi telegraf. — Hud vihar je bil v spodnjem Rožu okoli Bistrice. Podrl je mnogo drevov in dva skednja. — Železnico bodo merili med Velikovcem in Mostičem. — Za notarja v Borovlje pride gosp. Peter Lamquet. — Na spodnjem gimnaziju v Št. Pavlu se je šolalo 179 učencev; to je veliko za štiri razrede! Slovencev je bilo 21 med njimi. — Tujcev je na Vrbskem jezeru: v Vrbi 1300, v Porečah 1197, v Krivi Vrbi 384, na Otoku 144, pri Majerniku 77, pri vojaškem kopališču 63, pri Štoširju poleg Vrbe 41. — Naš urednik se je preselil na benediktinski trg št. 4. I. nadstropje (v hišo, kjer je bila prej Mohorjeva tiskarna).

Na Kranjskem. „Glasbena Matica“ je razposlala poročilo o svojem stanju in delovanju. Članov šteje 5 častnih, 36 ustanovnih in 472 rednih. Učitelje je imela 4, učencev pa 257. Učijo se petja in godbe. To društvo je zelo hvale vredno, ter ga rodoljubom toplo priporočamo. Letnine je plačati 2 gld. — V „Narodni tiskarni“ je izišla „Spomenica o 25letnici akad. društva „Slovenije“ na Dunaju.“ — Romarski vlak pojde iz Ljubljane v Marjino Celje dne 10. vel. srpana. — Novo farno cerkev mislijo zidati na Lučmah pri Poljanah. — Katoliška bukvarna je izdala dve molitvici „Četrte ure pred sv. Rešnjim Telesom“ in „Pomagajte ubogim dušam iz vic“. Sto komadov se dobi za en goldinar. — V Ljubljani so osnuli katoliško delavsko društvo. — Telegraf so dobili v Turjaku. — Za učence, ki se bodo v Ljubljani učili pletenja košaric, je deželni odbor določil več ustanov, posebno za učence iz Kroke in Kamnegorice. — Ciril-Methodovi kresovi so goreli tudi po Kranjskem in po Istri. — V Ljubljani so našli truplo č. g. Janeza Fajdige, upokojenega mornarskega duhovnika. Kako je prišlo v vodo, se ne ve. — V Št. Jerneju in v Božakovem bo vlada napravila ameriške vinograde. — V Novem mestu je bilo 179 učencev latinskih šol. — V Mengšu je požar uničil dve koči in dva skednja. — Pri sv. Križu je posestnik Miklavčič izredil dva vola, ki jih je prodal za 730 gld. — Iz Borovnice se piše o mnogih pretepih in pobojih. Preveč je menda gostilnic, godcev in denarjev med mladim ljudstvom. — Društvo „Pravnik“ je napravilo izlet v Novo mesto. — V enem delu Kamniške tovarne se je smodnik vnel; dvoje poslopij je pogorelo, en delavec je smrt storil. — Pri Škofljici je vlak povozil kmeta Galeta. — Dijaška kuhinja se je ustanovila v Novem mestu. — Strela je užgala pri Božnarju v Sarskem. — V Loki dobijo v kratkem električno razsvetljavo. — V Ljubljani se je ustanovilo društvo za krščansko umetnost.

Na Štajerskem. Ljudski shod v Mozirju je bil dobro obiskan. Prišli so poslanci Vošnjak M., dr. Srnec, dr. Gregorec, dr. Dečko. Govorili so Vošnjak, Hribar Drag., dr. Hrašovec, dr. Gregorec, Praprotnik, dr. Srnec, in sicer o latinskih šolah v Celju, o vprašanju samostalne kmetijske družbe za slovenski Štajer, o dvojezičnih napisih in pečatih, o davkih in o sirarstvu. — Utopljenko so iz Save potegnili pri Brežicah. — Za strupom je umrla Ana Romih na Pokleku. Umora dolžijo njeno sinaho in so jo že zaprli. — Pri Radgoni je neki lovec 18letnega mladenca za vidro pogledal in ustrelil. — V Konjicah so napravili narodno-slovensko gostilnico. — Toča je pobila okoli Radgone. — V Hočah se bo zidala hiša za dekliško šolo. Poučevala bodo nune (šolske sestre iz Maribora). — V Velenju so prijeli nevarnega tatu Antona Šuligoja. — Pri Ptujju je v Dravi utonil piskrovezec Hudec. — Sv. misijon bo pri sv. Križu na Murskem polju od 5. do 15. vel. srpana, pri Novi cerkvi od 11. do 19. vel. srpana, v Negovi pa od 1. do 9. kimovca. — Ameriška vinograda se bota napravila v Senovem in pod sv. Goro. — Toča je pobila okoli Špitaliča. — Tri nove zvonove dobi Šmihel pri Šoštanju. — Strela je užgala pri Glažarju v Stonjcih.

Na Primorskem. Strela je udarila v Vugovo hišo v Solkanu. — V Št. Petru pri Soči je strela neki hlev zasmodila. — Na Goriških latinskih šolah se je učilo 176 Slovencev, 161 Lahov in 56 Nemcev; vendar je učni jezik samo nemški. — V Trstu se je obesil 63letni pek A. Trampuš, žganju udan človek. — V Biljah pri Gorici je utonil neki delavec. — V Kobaridu se je ustanovila žen-

ska podružnica sv. Cirila in Metoda. — V Gročani je poknil veliki zvon. „Unio catholica“ ga je dala brz preliti. — Na slovenski šoli v Trstu, ki jo uzdržuje družba sv. Cirila in Metoda, je bilo 320 otrok, v otroških vrtih v Rojanu in na Greti pa 190.

Po drugih deželah. V Carigradu je bil grozen potres. Mnogo hiš in cerkev se je podrlo, nad sto ljudij je smrt storilo. — Potopil se je ruski parnik „Vladimir“. Kakih sto mornarjev je utonilo. — V Bizenti (Bukovina) je pogorelo 25 hiš. — V Gdanskem na Pruskem se je prikazala kolera. — Na Francoskem so lani ubili 327 volkov. Človek bi ne verjel, da je v tako gosto obljudeni deželi še toliko teh roparskih požeruhov. — Mnogo hiš je pogorelo v Bečkereku na Ogerskem. — Hrvatje imajo 8 višjih gimnazij in 5 realk, vse v hrvaškem jeziku. — V Gradcu je razsajal hud vihar, ki je porušil več hiš. — Na Bavarskem je bil hud vihar in je porušil kakih 200 hiš. — Pri Harkovu na Ruskem je bila huda nevihta s točo, ki je na daleč okrog žito poklestila; mnogo hiš so strele užgale in 8 ljudij ubile.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Možice je dobil č. g. Fr. Premru, dozaj kanonik v Velikovcu; za provizorja v Lipaljo vas gre č. g. Jan. Český, do zdaj kaplan v Kotarčah. Kot kaplani so bili nameščeni: č. g. A. Heffer v mestu Št. Lenart; Aleš Jelen v Hođišah; Siegfried Jörg v Hüttenbergu; Karol Kaponig v mestu Št. Vid; č. g. Viljem Maier v Rangersdorfu; Martin Schmidt v Št. Mohoru; in Janez Černic v Lipi pri Sachsenburgu. — Razpisana je mestna fara v Beljaku in fara Št. Martin na Grobniškem polju do 31. vel. srpana.

Loterijske srečke od 21. mal. srpana.

Trst	17	50	19	77	37
Linc	37	31	27	67	35

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	—	5	—
rž	3	—	3	80
ječmen	3	25	4	10
oves	2	50	3	12
hejda	3	50	4	40
turšica (sirk)	3	70	4	65
pšeno	6	80	7	50
rižol	6	20	7	75
repica (krompir)	1	—	1	60
deteljno seme	—	—	—	—
grah	5	—	6	25

Sladko seno je po 1 gld. 60 kr. do 2 gld. — kr. kisló 1 gld. — kr. do 1 gold. 70 kr., slama po 1 gold. 40 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 64 do 72 kr. kila, maslo in puter po 90 do 100 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 38 gld. stari cent.

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svojo

☛ bogato zalogo vsakovrstne hišne oprave ☛
po najnižji ceni.

Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjskem obmestju št. 55.

PH. MAYFARTH in dr.

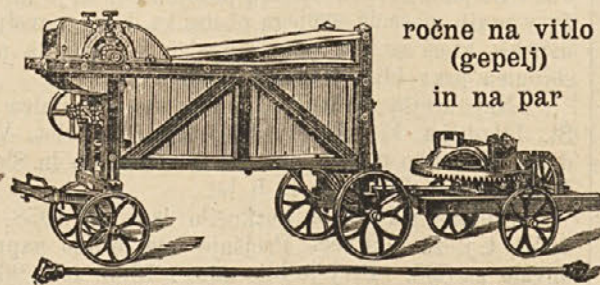
C. kr. izključlj. privilegirana

tovarna za kmetijske stroje, livarna železa in fužina na par
na DUNAJU, II. Taborstrasse št. 76.

☛ Ustanovljena 1872. ☛ Odlikovana s 370 zlatimi, srebrnimi in bro-
nastimi svetinjami na vseh večih razstavah. ☛ 600 delavcev. ☛

Izdeljujejo se trdno in dobro:

Mlatilnice

ročne na vitlo
(gepelj)
in na par

Vitala (gepeljni)

za 1 do 6 glav uprežne živine.

Najnovejše žitne čistilnice, trijerji, stroji za
robkanje koruze, stiskalnice za seno in slamo
na ročno gonbo, stoječe in na uprego.

Ceniki (katalogi) in priznalna pisma se dobijo zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Pijte kavo

vedno
mešano z

Oelzovo

kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljših, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime **Oelz** in na **varstveno marko**.

Dobi se v **vseh** boljših prodajalnicah za tržaško blago.

Jeden ali pa dva dijaka slovenskih starišev ljudske ali srednje šole se sprejmeta v **stanovanje** in hrano pod najugodnejšimi pogoji. Natančnejše o tem se poizvé od 1. avgusta naprej pri Josipu Stergarju v hiši št. 4. na Benediktinskem trgu v Celovcu.

Dunajska zavarovalna družba

se priporoča slavnemu občinstvu. Ona ima že čez sedem milijonov denarne zaloge. Okrajni zastopnik za Grebinj in okolico je:

Filip Lipuš p. d. Magnet.

Malo posestvo in mlin

na tri tečaje in s stopami, 16 birnov posetve, dva orala travnika, hiša in gospodarsko poslopje, je dober kup na prodaj na Rudi pod Velikovcem. Več pové Lovrenc Arnold p. d. Johanes na Rudi.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah, raščenege vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v želedeu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na **Goliču** pri Konjicah na Štajerskem.

V vsaki fari in občini

se nastavi en pameten, spoštovan in premožen človek

☛ kot zaupni mož ☛

in bo imel kot tak precejšen postranski zaslužek. Pismene ponudbe je poslati z naslovom: „201.191 Graz, post. rest.“

Tovarniška zaloga ur

Petra Fessler-na

v Celovcu, stari trg št. 29.

Podružnica

v Vrbi pri jezeru blizu lekarne (apoteke).